



RAPLA VALLAVOLIKOGU

## OTSUS

Rapla

27. märts 2025 nr 14

### **Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise lõpetamine (Karitsa tuulepark)**

Rapla Vallavolikogu 25. oktoobri 2023 otsusega nr 70 „Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine (Karitsa tuulepark)“ algatati Karitsa tuulepargi ja selle toimimiseks vajaliku taristu kavandamiseks kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu (KOVEP) koostamine ja keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) vastavalt Sunly Wind OÜ (registrikood 14937897) esitatud algatamise taotlusele. Planeeringuala asub Karitsa küla lõunaosas ja Vana-Kaiu külas ning hõlmab Rapla valla üldplaneeringu eelnõu 2023. aasta tööversiooni tuuleala nr 3 pindalaga u 302 ha. KOVEP eesmärk on selgitada välja, millistesse asukohtadesse on elektrituulikuid võimalik rajada, lähtudes sotsiaalsetest aspektidest, keskkonnamõjust, majanduslikest ja tehnilistest võimalustest.

20. detsembril 2023 tegid TMV Green OÜ (registrikood 16162236) ja Vestman Solar OÜ (registrikood 14819212) ühistaotluse Karitsa tuulepargi eriplaneeringu koostamises osalemiseks huvitatud isikuna.

8. mail 2024 kanti Eesti Looduse Infosüsteemi Karitsa väike-konnakotka püsielupaik (KLO3002977) ja elupaik (KLO9133773), mis kattub tuulepargi KOVEP alaga. Väike-konnakotkas on I kaitsekategooria linnuliik. Keskkonnaamet on soovitanud üldplaneeringu koostamisel mitte kavandada tuuleparki lähemale kui 2 km väike-konnakotka püsielupaiga piirist. Keskkonnaamet mõnab, et eriplaneeringu menetluses saab läbi viia täpsemad uuringud ning asukohast lähtuvad analüüsid, mille tulemusel saadakse lõplik vastus tuulepargi või üksiktuuliku rajamise võimalikkuse ja kaasnevate keskkonnamõjude kohta. Eesti Ornitoloogiaühing poolt soovitatud väike-konnakotka pesapuu 2 km puhver hõlmab kogu Karitsa tuulepargi KOVEP ala.

Rapla Vallavalitsuse 18. septembri 2024 kirjaga nr 6-1/7-13 paluti Kliimaministeeriumi tõlgendust Euroopa Liidu Nõukogu 22. detsembri 2022 määruse nr (EL) 2022/2577 artiklis 3a „Alternatiivsete või rahuldavate lahenduste puudumine“ käsitletud alternatiivide hindamise ruumilisele ulatusele ja paluti infot võimalike riigisestest rakendusaktide ettevalmistamise kohta.

Kliimaministeeriumi 18. oktoobri 2024 kirjaga nr 1-17/24/4456-2 selgitati, et kõnealuse määruse artikkel 3a ei seo alternatiivlahenduste puudumist konkreetse projekti arendaja võimalustega. Artikli 3a kohaselt puuduvad alternatiivsed lahendused, kui teisiti ei ole võimalik saavutada kõnealuse projekti sama eesmärki (mis omakorda on sisustatud sama võimsuse ja tehnoloogiaga ning sama või võrdväärse ajaga ning oluliselt suuremate kuludeta). Kliimaministeeriumi hinnangul tuleb otsustajal alternatiivide olemasolu kontrollil hinnata, kas seda konkreetset

projekti oleks võimalik viia ellu kusagil mujal või on antud asukoht ainuvõimalik. Vastuse argumentatsioonist peab seega selguma artiklis 3a sätestatud kriteeriumite kontrolli tulemus.

5. novembril 2024 toimus koosolek Keskkonnaameti ja Kliimaministeeriumi spetsialistide osavõtul eesmärgiga selgitada välja, millised on kujunenud olukorras võimalused Karitsa tuulepargi eriplaneeringu menetluse jätkamiseks ja tuulepargi rajamiseks. Kliimaministeeriumi esindaja selgitusel ei ole ühest vastust, kas alternatiivsete lahenduste otsimine peaks toimuma omavalitsuse piirides või laiemalt. Määruse tekst seda ei täpsusta ning kohtupraktika sätte rakendamiseks puudub. Liigikaitsealistes küsimustes on olemas Loodusdirektiivi ja Linnudirektiivi kohane praktika, kus kaalumise toimub sõltumata asustusüksuse piiridest. Keskkonnaameti esindajad selgitasid, et kui liigi elupaika kahjustatakse, tuleb rakendada hüvitusmeetmeid, milleks võib olla konnakotka elupaigatingimuste parandamine teises elupaigas väljaspool arendusala, nt rajada rohumaid viljapõldude asemele vmt. Nii alternatiivide kaalumise kui hüvitusmeetmed tuleb ette näha planeeringus.

Rapla Vallavalitsuse 16. detsembri 2024 istungil arutati võimalust kaaluda Euroopa Liidu Nõukogu 22. detsembri 2022 määrusest nr (EL) 2022/2577 tulenevat erandit Karitsa eriplaneeringu puhul. Arutelu tulemusena otsustati, et liigi elupaiga kahjustamist võimaldava erandi kaalumist Karitsa eriplaneeringu puhul ei pooldata.

Euroopa Liidu Nõukogu 22. detsembri 2022 määruse nr (EL) 2022/2577 kohaselt on eelduslikult taastuenergia kasutuselevõtu kiirendamiseks ülekaalukas avalik huvi. Ülekaalukat avalikku huvi pakkuvate projektide puhul antakse taastuenergiajaamade arendamisele eelis ainult siis ja niivõrd, kui rakendatakse asjakohaseid liigikaitsemeetmeid, mis aitavad liigi populatsioonide soodsa kaitsestaatuse säilitamisele või taastamisele ning selleks tehakse kättesaadavaks piisavad rahalised vahendid ja alad.

Karitsa tuulepargi puhul ei ole taastuenergiajaama arendamisele eelist võimalik anda, kuna planeeringualal oleva väike-konnakotka elupaiga kahjustamist ei ole võimalik hüvitada. Karitsa piirkonnas olevad põllumajandusmaad on aktiivses kasutuses, mistõttu pole reaalne ega otstarbekas reserveerida toidu tootmiseks vajalikud põllumajandusmaad hüvitusmeetmetena energia tootmiseks.

Tuuleenergeetika arendamiseks on reaalsemad paremad alternatiivid olemas teistes omavalitsustes. Keskkonnaagentuuri andmetel on 2024. aasta novembri seisuga Eestis menetluses 28 eriplaneeringut hinnangulise lisanduva võimsusega 2290 MW. Taastuenergia tootmine on riigi poolt püstitatud eesmärk. Energiamaajanduse korralduse seaduse § 32<sup>1</sup> lõike 1 kohaselt moodustab taastuenergia aastaks 2030 vähemalt 65 protsenti riigisisisest energia summaarsest lõpptarbimisest ja elektrienergia summaarsest lõpptarbimisest moodustab taastuenergia vähemalt 100 protsenti. Seega on tegemist üleriigilise huviga, mida ei saa kitsendada ühele territooriumile Rapla vallas, kus selle elluviimine on küsitav. Tuuleparke on võimalik ilma hüvitusmeetmeid rakendamata rajada teistesse omavalitustesse, kus eriplaneeringud on algatatud ja liigikaitsemeetmeid rakendada pole vaja. Karitsa tuulepargi hinnanguline planeeritud võimsus oleks 37 MW, mis moodustab hinnangulisest lisanduvast võimsusest vaid 1,6%. Seega oleks Karitsa tuulepargi panus üleriigilise eesmärgi täitmisesse marginaalne.

Keskkonnaagentuuri andmetel on Eestis taastuenergeetika võimsuste kavandamisel arvestatud võimalusega, et kõik arendajate poolt esitatud planeeritud projektid ei jõua realiseerumiseni. Karitsa tuulepargi läheduses 5 km raadiuses kavandatakse detailplaneeringutega Lau taastuenergiaparki võimsusega 30 MW ja Pae taastuenergiaparki võimsusega 45 MW, Türi vallas u 12 km kaugusel kavandatakse detailplaneeringutega Kädva ja Sonni tuuleparki

võimsusega 73 MW ning veidi kaugemal Kõdu, Lauri ja Lungu tuuleparki võimsusega 73 MW. Rapla vallaga vahetult piirnevates omavalitsustes menetletakse reaalseid detailplaneeringuid tuuleparkide ehitusõiguse andmiseks asukohtadesse, kus tuuleenergeetika arendamiseks on tingimused paremad, seega on alternatiivsed asukohad tuuleenergeetika arendamiseks olemas.

Rapla Vallavalitsuse 7. veebruari 2025 kirjaga nr 6-1/7-19 lähetati teade Karitsa tuulepargi eriplaneeringu koostamise lõpetamise kavatsuse kohta koostöötegitajatele ja kaasatud isikutele seisukohavõtuks.

Transpordiamet andis 7. veebruaril 2025 teada ettepanekute või vastuväidete puudumisest. Keskkonnaameti 27. veebruari 2025 kirjaga nr 6-2/25/2517-2 anti teada Keskkonnaameti pädevusse jäävatel teemadel eelnõu osas vastuväidete ja märkuste puudumisest. Maa- ja Ruumiameti 21. märtsi 2025 kirjaga nr 12-2/25/2093-3 anti teada, et Maa- ja Ruumiamet ei ole eriplaneeringu koostamise lõpetamise vastu.

Thara OÜ andis 25. veebruaril 2025 teada, et on nõus eriplaneeringu koostamise lõpetamisega, kuid soovib läbi viia keskkonnamõju strateegiline hindamine, mis annaks väärtuslikku teadmist otsuste langetamisel ka tulevikus, samuti saaksid uuringud täpsustada tuugenitega seotud mõjusid. Kuivõrd vallaelarves ei ole keskkonnamõju hindamise kuludega arvestatud, ei ole keskkonnamõju hindamist vallal võimalik tellida. Planeeringute puhul rahastab uuringuid planeeringust huvitatud isik, kuid kui tuuleenergeetikarajatisi kavandada ei saa, puuduvad ka planeeringust huvitatud isikud. Seega ettepanekuga ei arvestata.

Tuginedes planeeringu ettevalmistamise käigus ilmnunud asjaoludele, planeerimisseaduse § 97 lõike 1 punktile 1 ja haldusmenetluse seaduse § 5 lõikele 2,

Rapla Vallavolikogu o t s u s t a b :

1. Lõpetada Karitsa tuulepargi ja selle toimimiseks vajaliku taristu kavandamiseks kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu (KOVEP) koostamine ja keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH).
2. Vallavalitsusel korraldada teate avaldamine Karitsa KOVEP ja KSH koostamise lõpetamise kohta Rapla valla veebilehel, maakonnalehes „Raplamaa Sõnumid“ ja valla infolehes „Rapla Teataja“, samuti teavitada huvitatud ja puudutatud isikuid ning asutusi.
3. Otsuse peale võib esitada Rapla Vallavolikogule vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates otsuse teadasaamise päevast või päevast, millal oleks pidanud otsusest teada saada või esitada kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras ja tähtaegadel, arvates otsuse teatavakstegemisest.
4. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

Kalle Toomet  
volikogu esimees